

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Despre Milostenie.

(După Ioan Chrisostom.)

(Contin. și fine).

Dacă însă Corinthenii, togmai pentru-că contribuiriile lor le solviau lui Paul spre mai departe îngrijire, togmai de aceea dădeau mai cu plăcere, — vă puteți îndoi a dăruii acelora, al căroră servitor este Paul? D-șeescului măiestru, care în reprezentanța sêracilor primește milostenia vóstră? Cu ce vă veți pute scusa? De sigur, dacă darea milosteniei nu ar fi o faptă mare, démnă de tot zelul, atunci bărbatul, însărcinat cu îngrijirea tuturor bisericilor de pe fața pământului, nu ar fi luat asupra sa îngrijirea acestor bani. Bine să cugetăm, și dacă e să dăm sau să fim în serviciul celor ce dă, să nu șovăim ca și când ni s'ar micșora averea! Vedem óre pe plugar necăjit și întristat, când imprăștie și aruncă în pământ sêmênța? Crede el óre a nu câștiga cu mult mai mult, cu tóte că prevederile sale în acésta privință sunt nesigure? Tu însă când imprăștii sãmânța milosteniei, nu ai óre-cari bunuri de acelaș feliu, ci ai a aștepta bunuri de calitate cu mult mai înaltă, și depui banii tîi în mâinile lui Christos; — cine amănă, cine rămâne rece și incremenit, aducând de pretecest sărăcia sa, acela este un nebun!

N'ar puté D-șeu comanda pământului, a produce aur mai lămurit? Cine a đis: „să producă pământul iarbă“ ¹⁾ și prin acésta îndată a chemat plantele la existență, ar puté porunci și isvórelor și rîurilor a aduce pretutindenea aur. Dar acésta n'a voit'o. Concede, că unii ómeni să fie cerșitori, și a nume atât spre mântuirea lor, cât și spre mântuirea ta. Pentru-că îi este mai ușor sêracului decât bogatului a trăi virtuos, și pe de altă parte, ofere pécătosului ajutorul ce-l dă celor ce sufer nu puțină

mângăiere. Intr'atâta i-a zăcut Domnului acésta causă la inimă, încât atunci când s'a ivit între noi și era îmbrăcat cu carnea nóstră, și sta în referință cu ómenii, în propria-i persónă a voit a educa administrarea milosteniei. N'a cređut, ca să sê rușineze de acésta. El, care a creat atâta pâne, care produce tot ce voește prin atotputernicia sa, care este în stare deodată a aduce la iveală comori nemărginite, acésta n'a făcut-o: ci porunci învățăceilor lui să porțe la ei o pungă, a aduna în ea darurile, și din acésta a sprijini pe sêraci. De unde se vede acésta? Pe când vorbea cu Iuda într'un mod prin care îi indica cestiunea trădărei, învățăceii nu au înțeles cuvântul, și ei credeau, să đice, că i-a demandat lui Iuda, să-i dea sêracilor ceva: „El avea punga“, ¹⁾ să đice, „și purta la sine ceea ce i-sê dădea“.

Da, îndurarea are mare preț înaintea lui Dumnezeu, nu numai îndurarea față de noi, ci și îndurarea, cu care suntem adecă datori unii față de alții. Atât în vechiul, cât și în noul testament a dat o mulțime de legi referitoare la acésta, în cari ne poruncește a practica în tot modul iubirea față de aprópele, prin cuvinte, prin dări de milostenie, prin fapte. Acésta ordinațiune este neincetat accentuată de Moisi și întretêsută în tóte legile sale. Profetii vorbind în numele lui D-șeu exclamă: „îndurare voesc eu nu jertfă.“ ²⁾ Toți apostolii fac și vorbesc în asemenea mod. Să nu negligăm acésta faptă bună! Noi, și nu sêracii avem cel mai mare folos din acésta, aceea ce noi primim este mai mult, decât aceea ce dăm.

Acésta o đic acuma nu fără temei, căci supunând sêracii unei stricte examinări, cercetând patria, modul de viață, obiceiurile, capacitatea și sănătatea lor, li sê fac o mulțime de imputări, ér despre starea lor sanitară sê relatează fórté multe. De aici

¹⁾ I Moise 1, 11.

¹⁾ Ioan 13, 29.

²⁾ Osea 6, 6.

vine, că unii oameni săraci se prefac, ca și cum ar fi încărcăți cu scăderi corporale; sunt siliți să jöce rolul defectuoșilor și neputincioșilor, spre a înmuia învêrtosata noastră inimă! Dacă săracilor se impută neocupațiunea, vara este aspru; totuș mai puțin aspru; dacă însă în frigul cel cumplit al ernei n'avem nici o îndurare față de ei, — nu este acêsta culmea ne-compătămirei? Dar pöte mi-sê dice: Ce feliu de poruncă a dat Pavel Tesalonicenilor? „Dacă unul nu voieșce să lucreze, să nici nu mănânce.“⁴⁾ Da. Acêsta s'o și auđi! Acêsta o dice Pavel nu numai pentru cei săraci, ci și pentru tine! Poruncile s-tului Pavel nu au valöre numai pentru cei săraci, ci pentru noi toți. Să vê spun ceva ce vi se va păre aspru și supărăcios? Șciu, că vê veți mânia, însă totuș o voi spune, însă nu ca să rănesc, ci ca să vindec. Le imputăm neocupațiunea, care câte odată este scusabilă; din contră de multe-ori ne ocupăm cu lucruri, cari sunt mai rele decât neactivitatea. Inșă mi-sê va reflecta: eu am averea dela părinții mei. Cum? Este acesta sărac, pentru-că este din oameni săraci, pentru-că n'a avut predecesori bogăți, merită ca să se prăpădiască? Togmai de aceea ar merita mai mult compătămirea și îndurarea bogatului! Dacă tu petreci câte odată ăiua întrégă în teatru în societăți și în conveniri, cari n'aduc nici cel mai mic folos, dacă pe lângă acêsta folosești și vorbe rele, acêsta tu n'o ții nici de păcat, nici de neactivitate; și acestui sărac, omului demn de plâns, care petrece întréga ăiua în rugări, plângeri și lacrimi, în o stare așa de miserabilă, acestuia îi ești un aspru judecător, îl iai în cercetare, ca șă-ți dea socoteală! Este acêsta o tractare o m e n é s c ă? Și dacă cugeți, ce să-i răspundem lui Paul? Nu aplica acêsta la săraci, ci la tine. De alt-feliu nu ceti numai cuvintele aspre de amenințare ci și cuvintele îngăduinței. Acel bărbat, carele a ăis: „dacă unul nu lucrează,“ a adaus: „voi însă fraților se nu vê descuragiați în a face bine.“⁵⁾

Dar ce fel de scusă avem? Sê dice, că sunt adunături, străini, oameni de nimica, cari au întors spatele patriei lor proprii și năvălesc în cetatea noastră. De aceea te mării? Așa smulgi cununa de onöre a unei cetăți, recunoscută de fie-care de o cetate de asil, chiar străinii o numesc mama cetăților. Să fiți mândri, să vê bucurați, că fie-care apelează îndată la mila și ajutorul vostru, că aici sperează a afla un loc mare plin de daruri milöse, și priveșce cetatea noastră ca pe o mamă a tuturor săracilor. Nu stricați acest renume bun, nu surpați acest renume vechiu, moștenit dela părinții noștrii! Pentru-că și mai nainte, când întrégă țara a fost amenințată cu fömete, au trimes cetățenii acestei cetăți locuitorilor din Ierusalim, togmai acelora despre cari am vorbit în întréga mea vorbire, prin Saul și Varnava nu ne-

insemnate milostenii.⁶⁾ Vedeti părinții noștrii au provêdut cu banii lor săracii unui ținut förte îndepărtat, și inșiși s'au grăbit la ei, — öre am meritat noi vre-o judecată ușöră, avem vre-o scusă, dacă noi rêspingem chiar și săracii refugiați la noi din depărtare, când cerem dela ei o amănunțită dare de samă, cu töte că bine șcim, că sufletul nostru este încărcat cu multe păcate? Dacă Dđeu purcede cu noi așa aspru în judecată, ca noi cu săracii, atunci nu vom afla iertare și compătămire. Sunt însă cuvintele Domnului: „cu judecata cu care veți judeca, veți fi judecați“⁷⁾ De aceea fii domol și amicabil față de servitorul têu, și te vei elibera prin acêsta de multe păcate! Practică compătămirea, ca și tu să fii tot așa de favorabil judecat. Pentru-ce te încarci cu o ast-feliu de sarcină? Pentru-ce faci așa multe circumstanțe? Dacă D-đeu ar fi prescis, ca noi să cercetăm istoria vieții oamenilor săraci, să cerem socoteală dela ei, să ne interesăm cu îngrijire de purtarea lor, n'ar fi öre mulți neîndestuliți? Vor dice: ce este acêsta? D-đeu ne-a impus un lucru förte greu! Öre putem noi cerceta viața altor oameni? Șcim noi öre ce a sêvrișit unul sau altul?

D-đeu însă ne-a cruțat de töte acêste minuțiosități, ne-a promis deplină resplată, fie primitorii darurilor noastre, păcătoși sau drepti, și noi suntem cari ne împovărăm cu așa mari necazuri! Dar de unde este acêsta așa de evident, întrebi tu, că noi în tot casul vom primi rêsplata noastră, oferind noi darurile noastre oamenilor virtuöși sau altora? Acêsta rezultă din următöarele cuvinte a-le Domnului: „iubiți pe neamicii voștrii, bine-cuvênțați pre cei ce vê blastămă; faceți bine celor ce vê urösc; si vê rugați pentru cei ce vê vatămă și persecută; ca să fiți fiii Părintelui vostru celui din ceriuri, că el rêsare sörele sêu peste cei rëi și peste cei buni, și plouă peste cei drepti și peste cei nedrepti. Că de iubiți pre cei ce vê iubesc, ce plată veți avea? Au nu fac și vameșii aceiași? Și de salutați numai frații voștrii ce faceți mai mult? Au nu fac și vameșii așa? Fiți deci perfecti, precum Părintele vostru din ceriuri perfect este.“⁸⁾

Precum Domnul têu ofere binefacerile sale tuturor oamenilor, arëtându-și prin acêsta iubirea sa cea mare față de oameni, că dă rađele sörelui, plöia, și fructele pământului tuturor, cu töte că mii dintre ei clevețesc contra lui, mii fac nelegiuiri, fură, răpesc, pângăresc morminții și comit o mulțime de alte păcate: deci practică când ai ocașiune iubirea și îndurarea, stă-i săracilor într'ajutoriu, stêmpără-le fömea, apă-ră-i de necazuri! Dacă voim să cercetăm cu de-amăruntul viața săracilor, atunci nici odată nu ne vom

⁴⁾ II Tesaloniceni 3, 10.

⁵⁾ II Tesaloniceni 3, 13.

⁶⁾ Faptele Apostolilor 11, 29, 30.

⁷⁾ Matei 7, 2.

⁸⁾ Matei 5, 44—48.

milostivi de vre-un om, prin acesta vom rămâne fără răsplată, fără nici un ajutor, vom lua asupra noastră o zadarnică ostenelă.

De aceea vă admoniez, ca să vă feriți de a lua asupra voastră ast-feliu de osteneli zadarnice. Faceți milostenie tuturor celor lipsiți, și adevărat cu multă dărnicie, ca și noi să putem afla în ziua judecării, prisosința îndurării și a iubirii la D-șeu. Cu acesta toți ne vom împărtăși prin grația și iubirea Domnului nostru Isus Christos! Lui și deodată Tatălui și Duhului Sânt i-să cuvine mărirea, cinstea și închinăciunea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Protestul

în contra acusei făcute metropolitului României

Ghenadie. Cu mila lui Dumnezeu Archiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al României etc., etc., etc.

Cătră frații noștri întru Christos preoți și toți iubiiții noștri, drept-credincioși creștini.

În starea sufletescă, în care ne aflăm și în care ne-a adus precugetatul act de învinuire alcătuit de frații noștri din Sinodul adunat necanonicesc și afară din lege, ne simțim datori ca expresiune a Sanctității religioase unite cu suveranitatea națională, să arătăm cât este de neîntemeiată pira, ce ni se aduce, cu atât mai mult că d'asupra judecării acestei adunări a Sinodului este judecata sântei biserici în întregul ei și a Țerei.

De sigur nu este locul aici, nici césul acum, de a arăta încordarea împrejurărilor, cari au născut jalnica stare, care ne aduce față în față. Ne simțim totuș nevoiți, ca înainte de toate să vă atragem băgare de seamă asupra precugetatei greșeli, ce se face când în actul de acușățiune alcătuit în contra noastră se pune ca temelie a acestui act, că „fundamentul pe care se ridică edificiul Bisericii creștinești este numai credința.“ Credința? Dar' credința este fundamentul oricărei religii. Pe credința a trăit păgânismul, pe credință se razimă încă și astăzi religiunile necreștine și chiar confesiuni eterodoxe. Este neapărat alt undeva fundamentul religiei creștine. El este cum o spune st. apostol Pavel în epistola sa I cătră Corinteni cap. 13, în cel din urmă stih: „... Și acum rămân credința, nădejdea, iubirea, aceste trei; ér cea mai mare dintre acestea este iubirea.“

Au uitat acuatorii mei iubirea aprópelui, pentru-că se țineau peste măsură în brațele urei; nu și-au adus aminte de speranță, pentru că nu se temeau să nu le vină în minte nădejdea în dreptate, care nici odată nu întârzie de a se arăta.

Dar las prologul actului de acușățiune, grăbit de a învedera netemeinicia lui.

Suntem în partea întâia acușăți de loviri directe în contra bisericii ortodoxe, a legii ei constitutive

în statul român și a regulamentelor bisericesci, alcătuite de Sântul Sinod și promulgate prin decrete regale. Nouă sunt punctele de piră. Nu ne este greu a le nimici, căci se razimă pe greșită cunoștință a sântelor canóne și pe înjghebare de fapte neadevurate. Ni se impută:

I.

Că am fi făcut inovațiuni în serviciul st. liturghii contra usurilor din vechime stabilite, și în contra glăsuirii art. 12 din regulamentul pentru bună purtarea clerului. Faptul ar fi introducerea după pornirea noastră ca, „Cuvântarea mistică a Treimei arătate la Iordan“ să se facă în sinul (naos) bisericii, ér nu cum era mai înainte în altariu. Răspundem:

La eșirea din apa Iordanului, la botezul Domnului nostru Isus Christos s'a aușit un glas zicând: „Tu ești fiul meu cel iubit întru care am bine-voit; pe dînsul să'i ascultați.“ (Marcu I, 10 și 11. Mathei III, 16 și 17.)

Aci vedem mărturisirea Sântei treimi, basa fundamentală a credinței creștine. Cuvântarea această mistică ar trebui, pretind învinuitorii, să fie ășă în altariu. Cestiune de ritual (reguli de observat în slujba bisericescă). Nu este aici o inovațiune, căci și altă dată și ađi chiar în cele mai multe biserici s'a făcut tot așa. Înșăși espresiunea „cuvântare mistică“ ne arată, că ea caută a se face în sinul bisericii, căci i altar sunt rugăciuni, rosturi și ierurghii, nu cuvântări.

Trebuie să se facă în sinul (naos) bisericii această rostire pentru ca toți credincioșii să se asocieze în mărturisirea Sântei Treimi, dogma fundamentală a credinței creștine. Pretinsul us contrariu nu se sprijină nici pe sante canóne, nici pe datine statornice nici pe alte prescripțiuni.

Iscodirea faptului, că smerenia mea ar fi cugetat a se asemena cu Dumneșirea este o blasfemie.

De și-ar închipui cineva un moment, că ași fi cugetat așa ceva, de sigur faptul ar fi nu o călcare canonică, ci un act de nebunie. De-altmintrelea, din punctul de vedere al organizațiunii st. biserici de sigur episcopul, — nu persóna sa, omul păcătos, — represintă pe întemeitorul st. biserici, D. N. I. Christos, în mod simbolic și ierarhic. Sântul Ignatie, uenicul sântului apostol și evangelist Ioan, unul din cei mai puternici stâlpi ai sfintei biserici creștine, vede în soborul preoților, având în cap pe episcopi, vede pe Christos înconjurat de apostolii sei. Nimeni n'a gândit a deduce de aici, că episcopul este însuși Christos, Dumneșirea.

II.

Suntem învinuți de faptul ierosiliei, adevărat pre-dare celor sfinte prin călcarea canonului 29 al sinodului IV ecumenic, care glăsuește „Pe episcop a-l duce în treapta presbiterului este ierosilie.“ — Pentru ce? „Am oprit pe prea sântiții episcopi să îmbrace

mantia și pe prea sântiții arhieriei să porțe mitră și cărje la serviciul Dumneșcesc când luam și eu parte.“

Obiectul ce ni-se impută, că am introdus, a fost datina statornică până la venirea I. P. S. S. metropolitului Calinic, care a fost novator pe punctul acela fără mijlocirea St. Sinod. Canonul 29 al Sinodului al IV ecumenic, este adevărat, opresce degradarea fără cauză legiuită a episcopului: „nu pôte episcopul să fie dus în trépta inferióră a presbiterului (simplu preot).“ Dar degra-pat-am noi vre-un P. S. Episcop sau Arhieriu? Ceea ce constituie faptul „ducerii episcopului în treapta presbiterului „este de a-i răpi drepturile sale arhieriesci în a sa eparhie. În adevăr, faptele petrecute și din cari a eșit canonul 29 al Sinodului al IV se întemeiază pe plângerea cătră Impératul Teodosius II. a episcopului Photius din Tyr cum că a fost împedecat de episcopul Eustatiu din Berit de a-și exercita drepturile sale episcopale în eparhia sa, (a hirotonisi, etc.) prin faptul, că acest din urmă adecă Eustatiu din Berit face sfințiri de episcopi în ore-cari orașe ce se țineau de diecesa lui Photius. În urma acestei plângeri împératul Theodos al II a trimis afacerea la Sinod. Sinodul al IV-a ecumenic prin canonul 29 dă dreptate lui Photius caracterisând de ierosilie faptul de a aduce pe episcop în treapta presbiterului prin răpirea drepturilor, ce le are în eparhie. Ierosilie, adecă sacrilegiu, atingere de lucru sânt, căci ca sânt se consideră episcopul. Întrebăm cărui dintre prea-sântiții episcopi luat-am drepturile, ce le are în a sa eparhie? Unde este canonul, care autoriséză pe episcop de a purta mantie și pe Arhieriu de a purta mitră când oficiază alături cu Primatul? Canonul 29, ce se invocă contra noastră, se întóree contra acusatórilor, cari voiesc să exercite drepturile lor episcopale și în a noastră eparhie după exemplul lui Eustatiu din Berit condamnat de canonul 29!

Nu pôte episcopul să porțe cîrjă în slujba bisericéscă alături cu Primatul în diecesa acestuia, căci în fie-care eparhie o singură cîrjă este și după sântele canóne și după legile Țerei afară de casul învoirei din partea celui în drept. Acéstă regulă s'a observat de toți predecesorii nostri până la venirea I. P. S. răposat metropolitului Calinic, care a inovat pe nedrept, cređend că dă mai multă pompă slujbei ce făcea, introducend astfelu un obicei necunoscut în Sânta Biserică patriarhală din Constanti-nopol, de unde am împrumutat datinile rituale.

Ca mai rămâne și din acéstă acușățiune?

III.

Suntem invinuiți, că am călcat canonul 33 apostolic și 13 al Sinodului ecumenic al IV, prin faptul că am primit în eparhia noastră fără carte canonică a chiriarhului lor pe clericii din alte eparchii, dându-le voie să sêvêrșască cele sântele.

Învoirea are în vedere pe Protoereul Burcă din Dimbovița și pe P. S. Archiereul Botoșeneanul.

Aceste două sântele canóne nu pun oprire radicală clericului dintr'o eparhie óre-care de a trece în altă eparhie, dar permitiend trecerea, o supune în interesul discipline și unei bune administrațiuni la o mai dinaite încuviințare și recomandare a episcopului respectiv. De altmintreni, aceste două canóne au în vedere numai pe acei clerici străini cu totul necunoscuți episcopului și cari nu-și pot dovedi tréptelor clericală, iar' nici de cum persóne cunoscute bine episcopului. Așa de pildă am dat voie să slujască tuturor P. Sântiților arhieriei titulari și altor eparchii fără ca să fie cerut învoirea chiriarhului lor respectiv, și acéstă învoire le-am dat'o ca unor clerici cunoscuți nouă bine și fără vre-o vină canonică. Între acești clerici sunt P. S. arhieriei Craioveanu, Pitișteanu, Rimnicu Sărat, Gălățenu, Bârlădeanu. S'ar putea óre scóte din numărul acestor P. S. arhieriei P. S. Botoșeneanul și proto-popul Burcă? Mai pot aduce ca fapt recent următorul: P. S. arhieriu Botoșeneanul însoțit de archimandriții Nifon și Ghenadie făcend o călătorie la Ierusalim au slujit la paștele trecute în biserică st. mormânt cu P. S. patriarch al Ierusalimului fără a li-se fi cerut carte canonică.

Acesta fiind adevăratul înțeles al acestor două canóne, iacă acum și faptele:

P. S. episcopul de Argeș a numit, sunt aprópe doui ani, pe preotul Ilie Bădulescu din Alexandria, județul Teleorman, eparhia sf. metropolii, proto-pop la Slatina, în eparhia Argeșului, fără prealabila noastră încuviințare. Acéstă numire s'a făcut în locul proto-popului Burcă, așa că acesta a fost trecut după intervențiunea onorab. minister, prin directorul cultelor, d. Cornoiu, proto-pop în județul Dimbovița, din eparhia sf. metropolii.

P. S. Archiereul Botoșăneanul nemai avend nici o slujbă bisericéscă la Iași unde ședea, a venit de mai mult timp în epaachia noastră cu învoirea verbală a P. S. metropolitului Moldovei.

Acum de curênd l-am rînduit să slujească la Sf. Spiridon Nou, drept, pe care nimeni nu ni-l pôte tăgădui.

În tot casul, întrebăm: să pôte da în judecată un Metropolit, se pôte suspenda mai dinainte pentru asemenea fapte?

Dar' sunt alte fapte de o mai mare însemnătate, pe care acușățiunea le înlătură, cum de șed în București P. S. Lor Archiereul Piteștean din eparhia Argeșului, Archiereul Craiovean din eparhia Rimnicului, Noul Severin, Archiereul Calistrat Bârlădeanul, Archiereul Valerian, Rimnic Sărat, Archiereul Meletie Gălățeanul? Nu cumva sântele canóne și regulamente au o altă aplicațiune după trebuința causei?

(Va urma)

O întîmpinare.

Domnule Redactor!

În colónele onor. organ „Biserica și Școla,” Nr. 22 din a. c., Dl învățător A. Badescu 'mi atribue laudă în cuvinte destul de frumoase despre rezultatele examenului dela 28 Maiu a. c.; apoi din impresiunile D-sale concludă un fapt al pensionării mele, și că deja mi-am luat rămas bun dela cei prezenți. Dl învățător A. Badescu mi-a arătat și până aci destule probe despre simțemintele D-sale bune; deci îmi place a crede, cumcă numai condus de intențiuni bune a scris după-cum a scris față de modesta mea persoană, dacă nu cu scopul d'a-să face ore-care mângăere învățătorilor mai înaintați în serviciu, drept recompensă pentru trecutul lor. Învățătorii tineri fie dară cu prevenință bună față de alții mai bătrâni, căci timpul trece; ér cei-ce vin vor căuta să li răsplătescă...

Și de asemenea bine fac cei tineri, dacă ei din când în când cercetază pe învățătorii mai bătrâni; căci dela densii pot avé cel puțin unele probe din trecut, căstigate parte din experiența proprie, parte fiind în coatingere cu alți ómeni mai trecuți prin unele fase de viață. Astfel bine a făcut onor. Domn prof. prep. Dr. Petru Pipoș, cum dice Dl învățător A. Badescu, când și-a îndemnat discipulii a cerceta și pe alți învățători.

Intreb însă: câți învățători tineri sunt, cari afară de examen când n'au cum să se mai scude înainte părinților protopresbiteri și respective inspectori școlari ai noștrii, densii în lungul anului cercetă cel puțin pe învățătorii din vecinătatea lor? Vor fi — nu dubitez; dar care sunt exemplele îmbucurătoare!?

Și eu am fost îndemnat — între alți conșcolari — stând pe băncile școlei, de cătră răposaii în Domnul foștii mei profesori preparandiali: Alecsandru Gavra, Ioan Rusu și Dr. Atanasiu Șandor, a cerceta la eșirea din institut câți mai mulți învățători; dar i-am și cercetat cu sirguintă, și ađi pot numai să li mulțămesc regretaiilor mei profesori. Ađi dară mai pot și eu propune cât de cât câte ceva intuitiv, nisuindu-mă după poteri pentru cunoștința principiilor pedagogice moderne.

În pracsă și prin experimentări dese cu elevii ar trebui, pe cât numai se póte, să se propună tóte obiectele de învățămént în școlele nóstre; apoi treptat dela clasele inferióre la cele superióre, adecă după etatea și facultățile individuale date cu îngrijire nouă, să se formeze în reasumare un întreg mai complet. Ér acésta lucrare ar poté se fie nu numai mai ușoră, ci și mult mai rodnică în școlele nóstre; ea ar poté să ne fie opera plăcută ce n'am schimba-o nici când!

Cu privire la studiul nostru gramatical, se formăm întâiu de tóte, cât mai multe „dicieri” despre ființe și lucruri, stérnind elevilor judecată și concept despre un întreg. Va se dică: să începem chiar dela sintacsă. Numai după aceea vine etimologia cu părțile ei de analizare etc. La socótă să ne resolvăm bine cele 4 operațiuni, și numai după aceea ar mai începe — dacă e posibil — eflucul altor reguli. Tot asemenea și la „geografie,” tre-

bue se luăm de basă momentele locali mai principali; apoi după aceea cercul, comitatul etc.

Tóte acestea fiind bine resolve și cu pricepere din partea micuților noștri elevi, mai putem să ne avântăm și la alte sfere — la mișcarea și forma globósă a pământului etc.

Dl învățător A. Badescu binevoiască a-și mai receti încă odată articolul séu, și să se va convinge, că vederile mele nu sunt întru tóte în coincidență cu vederile D-Sale.

Căci cu tótă lauda atribuită de confratele din Bazoș, ómenii mai scrupuloși ar poté să ne dejudece și alt-cum.

Adevérul vorbind, eu — pentru óre-cari succese din școlă — am mult d'a mulțami Prea On. Domn protopresbiter și inspector școlar al nostru, Dr. Traian Putici, carele de când asistă pe la examene nu numai că m'a învățat cum să-mi completez mai bine metódule, ci prin zelul D-Sale d'a asista câte 8—10 óre pe ți în școlele nóstre, a stérnit în mine și ambițiunea pentru împlinirea datorințelor învățătoresci.

Regret în fine din tótă inima, căci tocmai eu trebuie se combat pe confratele din Bazoș; dar ansă la acésta mi-a dat esclusiv aceea împrejurarea: reputațiunea mea. Din cele urmátóre se póte ușor afla cauza din care a trebuit să pornesc.

Dl învățător A. Badescu 'mi atribue frumosul titlu de învățător pensionat. Cum? pe ce motiv? de óre-ce eu nici n'am reflectat la pensiune. Apoi afirmă, că mi-aș fi luat rămas bun dela cei prezenți la examen, dela comitet și epitropia parochială. Cum s'a întemplat una ca acésta? De óre-ce nici un singur cuvént nu s'a audít din gura mea. Mai nainte osana și laudă destulă pentru examen; ér acum — fără plată — 'mi atribui frumosul titlu de învățător pensionat! Asta n'aș fi cređut dela amicul și confratele meu A. Badescu! Asta, crede-mé, ar poté s'o facă numai alți ómeni, cari, pentru-că ne doresc réul, fac zarvă și ne laudă numai până când am ajuns pe alte mâni — în prăpastia peririi.

Ioan Mateica

Învățătoriu

D I V E R S E.

* *Examenele publice* la institutiul pedagogic-teologic din Arad s'a ținut conform programei publicate de noi în unul din n-rii trecuți, și s'a terminat Vinerea trecută, ér astăđi se va ținé Te Deum în biserica catedrală, și încheerea anului școlastic. Atât la examenele din despărțăméntul teologic cât și cel preparandial a asistat Inalt Prea Sănția Domnul Episcop diecesan Ioan Mețianu, spre a se convinge de progresul obținut de elevi în decursul anului scol. c.; ér ca delegat din partea Venerabilului Consistoriu a asistat la examenele din despărțăméntul teologic părintele asesor consistorial Ignatiu Pap.

* *Bibliografie.* Dilele acestea a apărut de sub tipar: „*Psihologia* pentru institutiile pedago-

gige și școlilele medii de Dr. Petru Pipoș profesor. Arad, 1896. Editura autorului. — Renumele ce și-l'a câștigat deja d-nul Dr. Petru Pipoș prin celelalte cărți didactice e destulă garanță, și pentru acest nou op a-l D-Sale. Se estinde pe 222 pag. oct. și conține următorii capitli: I. Sistema nervoasă și funcțiunile sale fiziologice. II. Sensațiunile. III. Representațiunile sensoriale. IV. Conștiința și atențiunea. V. Împreunărilor representațiunilor. VI. Cisișțiunile intelectuale. VII. Sentimentele. VIII. Afectele. IX. Tendențele. X. Mișcările corporale. XI. Perturbațiunile conștiinței. XII. Modificațiunile individuale. — Prețul 1 fl. v. a.

* **O adresă către fostul metropolit Ghenație.** Dómnelle române au redactat următórea adresă de omagiu către fostul metropolit al Ungro-Vlahiei Ghenație Petrescu, care i-se va presenta acestuia la Căldărușani de o delegațiune a dómnelle: Inalt Prea Sfințițe Părinte! Sufletele credincioșilor de vécuri slăvite și Sfinței nóstre Biserici naționale sunt cuprinse de jale adâncă față cu judecata nelegiuită și fără pildă în istoria Bisericeii și neamului românesc, a cărui jertfă ați cădút. În neputința de a aduce altă mângăere sfințitului cap al bisericeii nóstre adăpat cu amărăciunea nemilósă a patimelor omeneșci, vă rugăm Inalt Prea Sfințițe Părinte, a primi cu prinos ai máhnirei cei îndurați, mărturisirea adâncului nostru respect și a dragostei nóstre sufletesci. Suntem, Inalt Prea Sfințițe, cu cel mai profund respect, ale Eminenței vóstre prea supuse fiice sufletesci. Urméză subscrierile.

* **Himen.** D-lu Pavel Mihaiu comerciant în Nereu a incredințat de fiitóre soție pe D-ra Ecatarina fca véduvei Iudita Cosor din San-Nicolaul-mare. — Felicitările nóstre!

* **Mulțămítă publică.** Subscrisul în numele școlarilor dela școla nóstră română gr. ort. din Oradea-mare, îmi permit și pe acésta cale a-le exprima mulțămítă cordială domnilor: Nicolau Zigre avocat, secretariu consistorial și președinte al comitetului parochial, Toma Păcala paroch, protopop și inspector cercual de școle, Iosif V. Papp epitrop I.; cari cu ocașiunea examenului public ținut în 8/20 Iuniu a. c., au împărțit ca don între școlari mai multe cărți folosítóre precum și bari în o sumă de 7 fl. v. a. Prin care faptă nobilă, nu numai că au făcut o bucurie mare școlarilor premiați, ci totodată i-au incurajat și însuflețit chiar și pre cei mai slabi, ca de aci înainte să se siléscă și ei a spori tot mai mult întru învățături și moralitate, ca așa cu timpul să devină din lăstare, propte valoróse a-le națiunei! Asemenea faptă démnă de imitat, susnumiții domni, nu prima óră au făcut, ci și altă-dată. Bunul Dumnezeu să le răsplătéscă însutit jertfele aduse pe altariul culturai. — Oradea-mare, la 24 Iuniu, st. n. 1896. — Elia Bochiș, învățător.

* **Clase de pedépsă.** Învățătorii dela școlilele porale din Viena, în conferențele lor învățătoreshi, ținute acolo în timpul din urmă, au luat și concludusul, ca în considerare, că în fie-care clasă sunt câte 2—3 școlari réi, cari ușor pot strica pe cei buni, — sé se stărue

într'acolo, ca pentru cei réi sé se întrodúcă așa numitele „clase de pedépsă,” în cari aceștia sé fie separați de școlarii cei buni.

* **Telefon în țera lui Menelic.** Ambițiosul rege al șoanilor nu vrea sé se lase mai pe jos decât statele civilisatorice. Regele Menelic dá șoanilor séi chiar și telefon. În privința acésta a și făcut contract cu o firmă franceză. Cunoscéndu-și inse supuși, regele a dispus sé se publice în țera întrégă, că sirmele și stâlpii telegrafului și telefonului sunt lucruri sfințe și astfel toți aceia, cari se vor atinge de ele, vor muri cu mórte strașnică și vor suferi vecinice chinuri în iad. Astfeliu crede Menelic sé iee supușilor séi pofța de a face pagube în noua comedie a europenilor.

* **Vinuri fabricate din poame.** Prelegere pu-blică ținută în Societatea pentru cultura și literatura Română în Bucovina în 11 April 1896 și Vinuri din poame, Scriere în limbă poporală de Grigorie Halip, profesor la școla agronomică din Cernăuți, sunt două broșuri de un preț fórte scump. La recomandăm în atențiunea publicului.

* **Poliția secretă în epoca veche.** Poliția secretă a fost în us chiar și în epoca veche. Așa satripii regilor perși nu au fost alții decât polițiști secreți (detectivi) sau după-cum se mai dice satripii erau „ochii” și „urechile” regelui. Tot astfel de detectivi aveau și Romanii, spionii simbriași, dar aceștia nu sunt de a-se confunda cu trădătorii. Impératul Claudius avé astfel de detectivi organizați, încât el era informat în detail despre tóte lucrurile ce voia fie-care senator sé le facă. Sub impératul Adrian la așa putere mare a ajuns poliția secretă, încât acésta era privită ca o plagă asupra țerei. Fie-care oraș era inundat de detectivi, de cari nimic și nimenea nu rămânea ascuns.

* **Morțile violente în Anglia.** O revistă franceză publică resumatul unei curioase statistice asupra morților violente în Anglia și a pricinilor lor. În timpul celor 12 luni din anul 1895, 829 de persoane cari locuesc în Anglia și-au perdut vieața în accidente de drum de fer, pe când 1.054 de persoane au murit din accidente de trăsură. Prin urmare, mai multă siguranță oferă calea ferată. Aceeși statistică ne mai dá informațiuni asupra altor cauze de moarte violentă. Așa se vede că trăsnetul a făcut 15 viitime, insolațiunea 41, gerul 81, jocul numit foot-ball 16, băile reci 2.172, cricketul 3. Sinuciderile se împart în 2.052 bărbați și numai 677 femei. Trăsnetul și jocul foot-ball presintă așa dar pentru englezi un pericol aproape egal.

* **Orologiu de paséri.** Celebrul profesor botanic Linné dela universitatea din Upsala ța compus din mai multe plante un orologiu. Flórea acestor plante se deschide la anumite óre din și, și sé închide érași. Din funcționarea acésta ritmică a florilor sé póte statori bine timpul șiiei. Acest orologiu de plante alui Linné a însuflețit și pe un alt amic al său, care după cântecul paserilor a statorit un orologiu numit: „Orologiu de paséri.” Acest naturalist dice, că prima prevestitóre a șiiei

este fringila care începe a cânta la 1 oră după meșul nopții. Cu o oră mai târziu, adică la 2 ore cântă pițigoiul. Pe la trei ore năptea cântă prepelița, apoi dela 1/2 4—4 ore începe mierla neagră a fluera. Pe la 5 ore dimineța începe și leneșă vrabiă a ciripi sărind de pe o crângă pe alta. Cocoșul, care din timpurile cele mai vechi este cunoscut ca prevestitorul de mază năptea, lipsește dintre paserile, cari compun orologiul. Vera, cocoșul cântă cam pe la 2, 3 ore dimineța, ăr iarna îndată după meșul nopții. Privighetărea nu cântă la un timp anumit, de regulă însă: în timpul verei ea cântă, cu diferite intrerumperi năptea întregă.

* *Vitărea espozitie franceză.* Țilele trecute s'a urmat o vie discuție în parlamentul francez asupra vitărei espozitiei franceze ce se va arangia în anul 1900 la Paris. Discuția a fost animată în deosebi în ziua de 12 Iunie. Un deputat, reprezentant al dreptei, dl Lamarzelle, a combătut espozitia, numind-o nebulie, proprie a înghiți o mulțime de parole d'ale statului și de ale particularilor. Aserțiunea acăsta a provocat un lung discurs al deputatului Prevet, care a arătat că espozitia este cel mai bogat izvor de învățăminte și instrucție pentru masa mare a cetățenilor. Discuția s'a urmat în deosebi asupra chestiei dacă pentru espozitia vităre trebuie să se zidescă încăperi noue ori să se folosescă și din cele vechi, și a-nume Trocadero, palatul de pe câmpia Eliseu și împrejurimile turnului Eiffel. S'a cetit raportul arhitecților a căror comisie este de părere să se dărime palatul de industrie și pe acel loc să se clădescă alt palat, mult mai superb. S'a arătat d'asemeni că un consorțiu de 3200 subscriitori a propus statului să-i pună la dispoziție toți banii necesari pentru a preîntimpina cheltuelile espozitiei. Ei cumpără chiar de acum intrările sub următoarele condițiuni: dau chiar acum 19000 franci pentru 20000 bilete de intrare la espozitie, și acăsta până la suma de 65 milioane tickete a 1 fr., pentru că ei speră ca espozitia de la 1900 să aducă chiar peste 65 milioane intrări. La espozitia din 1885 au fost 30 milioane intrări; pentru cheltueli statul a dat atunci 17 milioane. Acum comuna Paris se declară gata a da dela 8 până la 20 milioane, ăr restul să-l dea statul. Venitul să se împartă apoi între stat și comună, bine înțeles dacă va rezulta venit curat. Hotăriri definitive asupra modului cum se va arangia espozitia încă nu s'au luat.

* *O mare catastrofă de mare.* Se vestește din Londra, că vaporul „Drummond Castle“ în năptea de 16 spre 17 a curentei s'a ciocnit la Quassand pe Marea atlantică cu un alt vapor necunoscut. „Drummond Castle“ s'a cufundat imediat împreună cu întreg personalul. Pe vapor se aflau 143 pasagieri și 103 matrozi și oficeri. — O altă știre din Brest spune că vaporul s'a ciocnit de o stâncă și astfel s'a produs catastrofa. Dintre naufragiați numai trei inși au putut fi mântuiți.

* *In 40 de zile în jurul pământului.* Peste 4 ani, adică în 1900 se va găta cu totul calea ferată, care înconjură aproape întreg rotogolul pământului și atunci nu le vor mai trebui omenilor, pentru de-a înconjura pământul, 70 de zile, ci numai 40, adică toc-

mai pe jumătate, de cât a avut lipsă Iules Verne. Călătorul va pleca din Londra și după 45 de ore va ajunge la Ostenda, apoi cu trenul espres de nord va trece prin Berlin spre capitala Rusiei, unde va aștepta trenul din Siberia, cu care va călători până la Port-Arthur în timp de 12 ore. Aci se va pune pe un vapor ruso-american și în 17 zile va ajunge la San-Francisco, și de aci în 10 zile ărăși va fi îndărăt în Londra. Intreg drumul durază deci numai 40 zile. Astăzi un bilet de călătorie în jurul pământului costă 2230 mărci, ăr la 1900, va costa numai 1500—1600 mărci.

Concurs.

Pentru deplinirea definitivă a postului învățătoresc rom. gr. or. din **Tornia**, protopresbiteratul Arad, comitatul Cenadu se escrie concurs cu termin de alegere pe **15/27 August 1896.**

Emolumintele sunt: 1) în bani 300 fl v. a.; 2) scripturistica 5 fl.; 3) conferință 10 fl.; 4) 2° lemne pentru învățătoriu; 5) 3 1/2 jugere pământ arătoriu; 6) locuință cu grădină de legume; 7) dela înmormentări mari 60 cr., mici 40 cr. prohodirea în bis. 1 fl. — Pentru curățitul și încălditul școlii se îngriješce comuna.

Recurenții sunt avisați a subșterne rugările lor adresate oficiului parochial, provădute cu testimoniu de calificatiune și limba magiară **M. On. of. protopopesc** concerninte în Arad, având recurenții a-se presenta la fața locului pentru a-și arăta desteritatea în caut și tipic. Fără documintele recerute recursul nu se va lua în considerare.

Dat în ședința comitetului parochial ținută în **Tornia** la 9/21 Iunie 1896.

Dimitrie Baniasiu, m. p. *Pavel Moga, m. p.*
preș. com. par. ca not. ad hoc.

Cu consentământul lui: **MOISE BOCSANU, m. p.** protopop, inspector școl. cercual.

—□—

Pentru întregirea a-lor două stațiuni învățătoresci dela școlă de băieți și fete din comuna **Curtacheriu**, (protopopiatul Șiriei) se escrie concurs cu termin de alegere **28 Iuliu (9 August) 1896.** pe lângă următoarele emoluminte:

I. Școlă de băieți: a) în bani gata 260 fl.; b) 3 orgii lemne à 8 fl. = 24 fl.; c) 2 jugere pământ arător apretuit în 25 fl.; d) pentru conferință 5 fl.; e) locuință cu 2 odăi și apartamentele de lipsă, grădină de legumi.

II. Școlă de fete: a) în bani gata 250 fl.; b) 3 orgii lemne à 8 fl. = 24 fl.; c) 2 jugere pământ arător apretuit în 25 fl.; d) pentru conferință 5 fl.; e) locuință cu 1 chilă și culină și grădină de legumi. — De încălditul și curățitul școlilor cât și de scripturistica să se îngriješce comuna bisericăscă.

Reflectanții au a-și subșterne petitiunile lor instruate conform prescrișelor statut. organic inspectorului școlar **Giorgiu Popovici** protopresbiter în Șiria (Világos) până în 26 Iuliu (7 August) 1896 inclusive, având a-se presenta în vre-o Duminecă ori serbătore în s. biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Nou alesul învățător și învățătorésă numai după un an de probă vor obținea întărirea definitivă.

Din ședința comitetului parochial gr. or. român din **Curtacheriu**, ținută la 2/14 Iunie 1896.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: **GIORGIU POPOVICI, m. p.** protopresbiter, inspector școlar.

—□—

Să escrie concurs pentru stațiunea învățătorésă dela școlă inferiără rom. gr. or. din comuna **Galșa**, cu termin de alegere pe **14/26 Iulie 1896.**

Emolumintele sunt: a) bani gata 300 fl. b) 8 stân-
geni lemne din cari e a-se încălzi și școla c) pentru cu-
ratorat 20 fl. d) pentru conferințele învățătoresci 12 fl.; e)
scripturistica școlei 5 fl. și în fine f) locuința cu grădină.

Recurenții sunt avisați a-și trimitte recursese lor Prea
Onoratului Domn Georgiu Popovici protopresbiter în Șiria
(R. Világos) până în 12/24 Iulie a. c. având totodată a-se-
presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore în st. biserică.
Alesul învățător va fi obligat a conduce și afacerile can-
torali.

Din ședința comitetului par. ținută în 1/13 Iunie 1896.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: GEORGIU POPOVICI m. p. protopop.

—□—

Să escrie concurs pentru îndeplinirea postului învăț-
toresc de I-a clasă dela școla a treia gr. or. rom. din co-
muna Comloș (O. szt. Anna) comitatul Aradului protopopia-
tul Șiriei cu termin de alegere pe **21 Iulie, 2 August 1896.**

Emolumintele sunt: 1) Cuartir cu grădină de legumi
2) în bani gata 400 fl. v. a. 3) lemne pentru învățători
5 orgii ér pentru încălzirea salei de învățământ 3 orgii. 4)
pentru scripturistica 5 fl. 5) pentru conferință 10 fl. 6)
pentru famulariat 12 fl. 7) pentru instruirea și conducerea
corului vocal va primi din cassa bisericeii anualminte
50 fl. v. a.

Recurenții sunt poftiți petitele instruate în conformi-
tate cu concludul din: sinod eparchial sub Nr. 80 din
1883, dovedind că sunt capaci și de a instrua și conduce
cor, a-le subșcerne părintelui protopop Georgiu Popoviciu în
Șiria (R. Világos) până la 14/26 Iulie 1896 căci cele intrate
mai târziu nu se vor lua în socotință.

În cazul când nu se vor presenta competenți în numér
recerut, din cei cu cualificațiune pentru a II-a clasă se va
admitte cei cu testimonii distinse.

Recurenții sunt poftiți a-se presenta în st. biserică
pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântări, căci fără
altă renumerațiune, va avea să conducă și strana.

Din ședința comitetului parochial ținută la 30 Mai
11 Iunie 1896.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: GEORGIU POPOVICI m. p. protopop.

—□—

Pe basa decisului Ven. Consistoriu gr. or. rom. ora-
dan de datul 9/21 Maiu a. c. Nr. 503/69.15 se escrie con-
curs pentru ocuparea parochiei de classa a III-a Martihaz
(Marcziháza) protopopiatul Tincei, pe lângă următoarele
emoluminte:

a) pământ parochial $\frac{1}{2}$ sesiune parte arătoriu parte
finaț; 2) birul preoțesc parte grâu parte cucuruz; c) bani
gata solviți din arunc 50 fl.; d) stolele parochiale; e) folo-
sirea supraedificatelor parochiale, toate acestea computate
dau un venit de 404 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochie, f-și vor înainta
recursese instruate cenform regulamentului pentru parochii,
la subsemnatul în Tulca (Tulka) p. u. N. Szalonta până în
27 Iunie 9 Iuliu a. c. ér alegerea se va întâmpla în **29
Iunie (11 Iuliu) a. c.** și până când, recurenții vor avea a se
presenta la sta biserică de aici spre a-și arăta desteritatea
în celea rituale.

Tulca la 6/18 Iunie 1896.

Nestor Porumb m. p.

adm. protopopesc.

—□—

Se escrie concurs pentru îndeplinirea stațiunei învă-
țătoresci din Tergoviste, cu termin de **30 de zile dela**
prima publicare.

Emolumintele anuali sunt: în bani gata 152 fl.; $4\frac{1}{2}$
jugere de pământ în preț de 70 fl.; $\frac{3}{4}$ jugere de grădină,
25 meți bucate parte grâu parte cucuruz; pentru lemne din
care are a-se încălzi și școla 36 fl.; pentru conferințe 10 fl.;
pentru scripturistica 4 fl.; dela înmormântări 20 cr. și
cuartir liber.

Recurenții sunt avisați, a subșterne petițiunile P. T.
oficiu protopresbiteral în Belinț, u. p. Kiszető și a-se pre-
senta în s biserică în vre-o Duminecă ori sârbătore, pentru
a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOSIF GRADINARIU, m. p. pro-
topop și inspektor școlar.

—□—

Deóre-ce la 10/22 Martie a. c. nu s'a prezentat nici
un recurent — se escrie de nou concurs pe 20 Iuliu (1 Au-
gust) pentru deplinirea postului învățătoresc la școla gr. or.
rom. din Topoloveț-mare, pe lângă următoarele emoluminte
anuali: 1) salariu în bani 192 fl.; 2) pentru 32 metri de
lemne din cari se încălzese și școla 64 fl.; 3) diurne la
conferințe 10 fl.; 4) paușal de scris 5 fl.; 5) 58 meți parte
grâu, parte cucuruz; 6) 2 jugere pământ arător cl. I.; 7)
 $\frac{1}{4}$ juger estravilan (fênați); 8) cortel liber cu grădină de
legumi. Mai având în fine și accidentii pentru cooperațiuni
cantorali la ceremoniile funebrale de un caz 20 cr. în co-
muna matră, și 50 cr în filia.

Doritorii de a concura la acest post au se-și trimită
recursese instruate conform statutului organic și adresate
comitetului parochial, la adresa Dlui inspektor de școle Iosif
Grădinariu în Belinț (per Kiszető); ér în vre-o Duminecă
ori sârbătore se se prezinteze în s. biserică ca se-și arete
desteritatea în cântare și tipic.

Topoloveț 2/14 Iunie 1896.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOSIF GRADINARIU, m. p. prot.
și inspektor școlar.

—□—

Pentru alegerea de învățetoriu la stațiunea devenită
vacantă din Dubestiu, să escrie concurs pre ziua de
18/30 August a. c.

Emolumintele sunt: 1. Pe lângă cuartir în edificiul
școlei cu grădină de $\frac{1}{2}$ juger. 2. Salariu în numărariu, 280
fl. v. a. 3. 2 jugere de pământ estravilan cu 20 fl. 4.
Pentru lemne de încălzit și sala de învățământ 24 fl. v. a.
5. Pentru scripturistica 5 fl. 6. Pentru conferință 8 fl.

Doritori de a ocupa această stațiunea au a se pre-
senta în vre-o Duminecă séu sârbătore, spre a-și arăta
desteritatea în cântare și tipic până la terminul indicat.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: ADAM ROSA m. p. inspect. școl.

—□—

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pe basa protocolului ședinței extraordinare a comite-
tului parochial dela 21 Mai 1896. se escrie concurs de li-
citațiune minuendă pentru repararea bisericeii din Sâmbă-
teni (Szabadhely, com. Arad) cu terminul de 30 Iunie (12
Iuliu a. c.) pre lângă suma minimală de 989 fl. v. a.

Condițiunile de licitare să pot vedé la oficiul parochial
r. gr. or. din loc.

Sâmbăteni, dat ca mai sus.

Nuțu Iovanescu,

preș. com. par.

Paul Fenlăcan,

paroch ort. rom.